

Αραβία. χωρία ἠεροῦ ἡμερῶν
ἔργου ἡμερῶν Γεωργίου ὁσπερ ἰδὲ
J. A. 8. 306

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΟΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΝ
ΤΟΥ ΧVΙΙ ΑΙΩΝΟΣ ΕΒΛΗΓΙΑ ΤΣΕΛΕΠΗΝ *)

• Θεωρία Αθ
τ. Ζ. 1936
σ. 154-155

Κατὰ μετάφρασιν ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ

Κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, ὅτε ὁ Γιάνκο υἱὸς τοῦ Μαδριάν ἐπεχείρησε νὰ κτίσῃ τὸ φρούριον τῆς Κων/πόλεως ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ γνωστὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ βασιλεὺς Γιενοῦν, ὅστις ἦτο ἀπαράμιλλος εἰς τὴν γεωμετρικὴν ἐπιστήμην, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διοχετεύσῃ ἐντὸς τῆς Κων/πόλεως τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως, (παράδοσις), διήνοιξε τάφρους καὶ διώρυγας μὲ (τὴν συνδρομὴν) πεντακοσίων χιλιάδων ἐργατῶν, ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ, τῶν καλουμένων: «Λεμιρ-Καποῦ» (Σιδηρὰ Πύλη) καὶ «Ταχταλή» (σανιδωτὸς), μετὰ δ' ἑπτὰ ἔτη συνεχοῦς ἐργασίας κατόρθωσε νὰ φέρῃ τοὺς ὄχτους τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀζαδλή (Ἐλεύθερα) παρὰ τὴν Κων/πόλιν. Προσελθὼν τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Γιάνκο εἶπε: «Ἴδου ἐνταῦθα ἐτοποθέτησαν τὸν Δούναβιν (αὐτοῦσιον). Ἴδου πῶς τὸν ἔφερον ἐνταῦθα, ὁμιολκῆσαντες αὐτὸν ὡσεὶ σύροντες μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὴν κομὴν τῆς».

Μόλις, ὅμως, ὁ βασιλεὺς ἐπροφθάσε νὰ προφέρῃ τὴν ὡς ἄνω φράσιν, ὁ Δούναβις, ἐνῶ εἶχεν ἤδη εἰσελθεῖ εἰς τὴν Κων/πολιν καὶ διαορέων διὰ μέσου τοῦ Γιενι-Μπιχτσέ εἶχεν ἐκβῆλαι καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον εἰς τὴν Λάνγα-Καποῦ (Βλαγκα;) ἐγένεν αἰφνιδίως ἄφαντος (ὁ ῥοῦς αὐτοῦ) ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ χωρίου Ἀζαδλή, μόνον δ' ἐν μέρος αὐτοῦ (τοῦ ποταμοῦ) ἀνεφάνη εἰς τοὺς παραδουναβείους μύλους πλησίον τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, τοῦ Χισάρ, τοῦ Πουνάρ-Χισάρ καὶ τοῦ Πραβαδῆ, ἕτερον δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεφάνη εἰς τὰς κωμοπόλεις ταύτας τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Τσεκμεδζέ. Διὰ τοῦτο καὶ νῦν εἶναι ἐμφανεῖς οἱ ὄχτοι (ὄπαι) τοῦ Δουνάβεως ἐνταῦθα.

Εἰς τὴν λίμνην ταύτην ἀλιεύονται τὰ εἰδικῶς εἰς τὸν Δούναβιν ἀνήκοντα εἶδη ἰχθύων: ἀντακαῖος, μύραινα καὶ ἐν ἕτερον εἶδος (φωσφορίζοντος καὶ θορυβοῦντος) ἰχθύος.

Ὅτε, ἡμέραν τινὰ ἐκαθήμεθα εἰς τὴν παράλιον ἔπαυλιν τοῦ ἐκ Τὸπ-Καποῦ Μαχμουτ Ἀγά πλησίον τῆς ὄχτης τῆς λίμνης Τσεκμεδζέ, οἱ ἀλιεῖς συνέλαβον ἕνα μικρὸν ἀντακαῖον καὶ ἔστειλαν αὐτὸν δῶρον εἰς τὸν Σουλτάνον Ἰμπραχίμ Χάν. Δῆλον ἡμῖν, ἐκ τούτου, κατέστη, ὅτι εἰς τὴν λίμνην ταύτην ὑπάρχει ῥοὴ ἐκ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης· δὲν εἶναι πολὺ μικρόν.*)

*) Παράδοσις μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ὑπῆρχεν ὅτι ἡ εἰς τὸ παρὰ τὸν Ἀγ. Στέφανον τοιφλίχιον τοῦ στέμματος Ἀληβένκιοι ὑπάρχουσα δεξαμενὴ ἦτο πλήρης νεροῦ προερχομένου ἐκ τοῦ Δουνάβεως· εἰς δὲ τὸ τοιφλίχιον Γιαρὶμ μπουρνάου (παρὰ τὸν ἐπὶ τῆς σιδηρ. γραμμῆς Κων/πόλεως—Ἀδριανουπόλεως σταθμὸν Σπάφ-τα κουλέ) ὑπῆρχε κρήνη ὀνομαζομένη Τούνα σουγιού (= ὕδωρ Δουνάβεως).

νὸν ὕδωρ. Πᾶσαι αἱ οἰκίαι αὐτῆς εἶναι κεραμοσκεπεῖς. Τεμένη (μυράμ-
πια) ἔχει ἐν ὄλῳ δεκαεπτὰ, ἐξ ὧν τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου τέμενος: «Τεκέ-Δζαμί»
εἶναι μολυβδόσκεπές και με ἓνα μπαρέν.

Ὁ μωδροςὲς τοῦ τέμενους ἀνήκει εἰς τὸν Ἀπτοουσελάμ Βέην. Τὸ ἐν
τῇ ἀγορᾷ τέμενος «Τσαοσὴ Ἀσαιῦ» (= Τσαοσὴ Ἀσαιῦ, ἔκαστος
Πυροβολικοῦ) πρὸς νότον, διηλθόμεν τὰ χωρία «Δαουτ Πασᾶ Μπαχτσεσί»,
«Τασιλή» (τόπος πετρώδης) και ἄλλα καλῶς καλλιεργημένα χωρία και
ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κωμόπολιν: «Τσεκμεδζέ-σαγήρ» (= Κιουτσουκ Τσεκ-
μετζέ, μικρὸν Ζεῦγμα), ἣτις εἶναι ἔδρα τοποτηρητοῦ ἱεροδικαστοῦ ὑπὸ
τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μολλά τοῦ Ἐγιούτ.

Τὸ φρούριον αὐτῆς κείμενον ἐπὶ τῆς παραλίας εἶναι πολὺ ἠρειπωμέ-
νον, ἡ δὲ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ
ἡμισυ ἐπὶ λίου ἐδάφους, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἡμισυ ἐπὶ κλιτύος ὄρους, ἔχει
δ' ἐν ὄλῳ ἑξακοσίας οἰκίας με ἀμπέλους και κήπους και με ἄφθογον ὕγει-

1) Μετάφρασις τῶν σελ. 289—304 τοῦ Γ'. τ. τοῦ Σεγιαχενναμέ Ἐβλιγιά
Τσελεπῆ. Ὅλιγα τινὰ περὶ τοῦ Σεγιαχενναμέ και τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ, μετὰ με-
ταφράσεως τῶν περὶ τῆς Ἀντικῆς Θράκης πληροφοριῶν αὐτοῦ ἐν ττ. IV (σελ.
113—128) και V (σελ. 217...) «τῶν Θρακικῶν».

2) Λόγω οἰκονομίας χρόνου και ἐλλείψει καταλλήλων πηγῶν και βοηθημά-
των, εἰδικῶν διὰ τοὺς κλάδους τῶν ἀισθανολογικῶν ἐπιστημῶν δὲν συνοδεύονται
τὴν φορὰν ταύτην, αἱ περαιτέρω μεταφράσεις με ἱστορικο-γεωγραφικὰς, γλωσσι-
κάς, χρονολογικάς κριτικάς κ.λ. σημειώσεις. Ὁ Ἐβλιγιά Τσελεπῆς, ὡς γνωστόν,
περιέγραψε πλεῖστ' ὅσα μέρη τῆς Ἑλλάδος: Θράκην, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν,
Στερεάν Ἑλλάδα (ἰδίως τὰς Ἀθήνας), Πελοπόννησον (μηδὲ τοῦ Μυσηρᾶ ἐξαιρου-
μένου), τὰς νήσους κτλ. εἰς 600 περίπου σελίδας τοῦ VIII τ. Αἱ πληροφορίες αὗται
εἶναι λίαν περίεργοι και πολύτιμοι διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Εἰς τὴν ἐργον θά-
ητο, ὅπως ἡ Ἀκαδημία, τὰ Πανεπιστήμιά μας και αἱ Ἀρχαιολογικαὶ και λοιπαὶ
ἐπιστημονικαὶ ἐταιρίαι χρησιμοποιήσωσι ταύτας δεόντως μετὰ τὴν κριτικὴν ἐπεξερ-
γασίαν τῶν. Θεωρῶ καθήκον μου νὰ ἐπιστήσω ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν τῶν ἐ-
παϊόντων ἐπὶ τοῦ Σεγιαχενναμέ.

εἶναι ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σηρᾶν Ἀγᾶ. Ἐχει εἰσέτι ἕνδεκα μεγάλα και
μικρὰ μολυβδόσκεπῆ χάτια και διάφορα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, με

Ἀμέριμοι φίλοι και ζεῦγη ἐρωτικὰ ἐπὶ ἀκατίων ἔρχονται εἰς τὰς λί-
μνας: τοῦ Τσεκμετζέ τούτου (πρὸς διασκέδασιν), ἀλιεύουσιν ἰχθύς:
(πλάτακα) (ψήσας κοιν. πησιά) και τηγανίζοντες αὐτούς, τρυφερούς και
νωπούς ἐντὸς βουτύρου νοποῦ, γεύονται τούτων (μετ' ἀπολαύσεως πο-
θητῆς).

Οὐδὲν ὑπάρχει ἐφάμιλλον και παρόμοιον με τὸν πλάτακα εἰς ὄλην